

§ 240

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Terhi Peltokorven talousarvioaloitteesta kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamisesta 1–2-vuotiaille lapsille

HEL 2022-003328 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Terhi Peltokorven talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamista 1–2-vuotiaille lapsille:

On tärkeää, että perheillä on mahdollisuus valita oman elämäntilanteensa ja lapsensa edun mukaisesti joko lapsen hoitaminen kotona, kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden käyttäminen, yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden käyttäminen yksityisen hoidon tuen avulla tai hoitajan ottaminen kotiin kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen avulla.

Helsingin kaupunginvaltuuston 9.12.2020 hyväksymään vuoden 2021 talousarvioon sisältyi kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaaminen alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen, ja 15.12.2020 kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaamisesta talousarvion mukaisesti. Helsinki-lisän rajaaminen oli yksi talousarvion tuottavuustoimista. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehtoja muutettiin tuolloin siten, että Helsinki-lisänä maksetaan 264 euroa kuukaudessa alle 1-vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea.

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä osuudesta (hoitoraha 362,61 euroa ja sisaruksista 108,56 euroa / 69,76 euroa, sekä tulosidonnainen hoitolisä 0–194,06 euroa), minkä lisäksi kunnalla on mahdollisuus maksaa kuntalisää (Helsinki-lisä). Perheen koko ja bruttotulot vaikuttavat lakisääteisen hoitolisän määrään. Kotihoidon tuen lakisääteiset osat maksetaan edelleen alle 3-vuotiaista lapsista. Helsinki maksaa lakisääteisten osien lisäksi edelleen Helsinki-lisää 264 euroa alle 1-vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea. Kotihoidon tukea Helsinki-lisineen haetaan Kansaneläkelaitokselta, ja Kela hoitaa sekä lakisääteisen osan että Helsinki-lisän maksamisen kunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kela laskee kuntaa tekemiensä kotihoidon tukipäätösten kustannusten mukaisesti. Kotihoidon tukea ei voi saada lapsesta, joka on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa.

Kotihoidon tukea saavia 1–2-vuotiaita lapsia ennustetaan Helsingissä olevan vuoden 2023 aikana keskimäärin noin 3110. Alle 1-vuotiaita kotihoidon tukea saavia lapsia arvioidaan olevan keskimäärin 977 vuonna 2023. Lapsista 1–1,5-vuotiaita olisi noin 1920 ja 1,5–2-vuotiaita noin 1190. 1–1,5-vuotiaista lapsista maksettava kuntalisä oli aikaisemmin 264 euroa kuukaudessa ja 1,5–2-vuotiaista 218,64 euroa kuukaudessa. Kyseisten kuntalisien palauttaminen aloitteessa esitetyin tavoin 1–2-vuotiaille lisäisi kustannuksia noin 9,2 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli määrät olisivat aiempia vastaavat, ja noin 9,9 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli 1–2-vuotiaille maksettaisiin 264 euroa kuukaudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lisäksi, että perhevapaa uudistuksen myötä (voimaan 1.8.2022) vanhemmilla on mahdollisuus jaksottaa vanhempainvapaat useaan jaksoon siihen saakka, kun lapsi täyttää 2 vuotta. Kotihoidontukea voi uudistuksen myötä saada siitä alkaen, kun lapsi on noin kuuden kuukauden ikäinen, ja perhe voi halutessaan saada siten kotihoidontukea vanhempainrahajaksojen välissä. Alle 2-vuotiaan lapsen kotona hoitaminen voi siten mahdollistua taloudellisesti kestävämmällä tavalla kuin ennen uudistusta tällä vanhempainvapaiden ja kotihoidon tuen yhdistelmällä.

Talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole esitetty määrärahaa kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamiseen 1–2-vuotiaille lapsille.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marko Hamilo: Lisäys esitysehdotuksen kappaleen 3 loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa kotihoidon tuen kuntalisen palauttamista 1-2-vuotiaille ja esittää, että asiaan osoitettaisiin varat vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Kannattaja: Petra Malin

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisäys esitysehdotukseen kappaleen 4 loppuun: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa kotihoidon tuen kuntalisen palauttamista 1-3-vuotiaille ja esittää, että asiaan osoitettaisiin varat vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Jussi Chydenius, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Eevi Kirjasniemi, Sini Korpinen, Vesa Lahtinen, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Marko Hamilo, Petra Malin, Sami Säynevirta

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Marko Hamilon vastaehdotuksen äänin 10 – 3.

Marko Hamilo ilmoitti päätökseen seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: Kotihoidon tuki olisi ollut syytä palauttaa 1-2-vuotiaille lapsille.

Kotihoidon tuen Helsinki-lisän poistaminen 1-2-vuotiailta lapsilta ei viime kädessä tuota säästöjä. Säästöjen hakeminen lapsista on väärä kohde, tuki on tarpeen palauttaa. Varhaiskasvatuksen osallistumistas-teen nostaminen tarkoittaa, että jatkossa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista suurempi osa on alle 3-vuotiaita lapsia. Tämä lisää kustannuksia, koska alle 3- vuotiaiden henkilöstömitoitus on suurempi kuin yli 3-vuotiailla. Samalla kasvaa varhaiskasvatuksen kasvatus- ja hoito- henkilöstön tarve. Varhaiskasvatuksen työvoimatilanne on kriittinen ja heikentynyt entisestään. Työvoimatilanteen heikentyminen näkyy työvoimavajeena, rekrytoinneissa sekä sijaisten saatavuudessa. Pedagogisen osaamisen taso heikentyy ei-kelpoisten työntekijöiden määrän kasvaessa.

Syntyvyys on laskenut tammikuusta 2022. Lasten hankkimisen esteinä ovat usein työuraan liittyvät hankaluudet ja riskit sekä perheen tarvitsemien palvelujen puute. Näitä esteitä voidaan kaupungin toimesta madaltaa suoralla tai epäsuoralla rahallisella tuella.

Turvallinen lapsuus on tärkeä lapsen tulevaisuuden kannalta. Yleensä koti on lapselle turvallisin paikka ja vanhemmat parhaita arvioimaan lapsensa tarpeita. Perheiden tulee itse saada päättää lapsensa hoito- muodosta. Yhteiskunnan tulee mahdollistaa ja tukea perheiden valinnan mahdollisuutta, lisäksi kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa kuin kotihoidossa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

13.09.2022

Asia/13

Liitteet

- 1 Kotihoidon tuen kuntalisän palauttaminen 1-2-vuotiaille lapsille, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 14.9.2022 mennessä valtuutettu Terhi Peltokorven ja yhden muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamista 1–2-vuotiaille. Valtuutetut esittävät aloitteessaan, että Helsinki-lisän rajaamisen jälkeen vuonna 2021 hoitovapaalle jääminen on tullut riippuvaiseksi perheen taloudellisesta tilanteesta ja että kotihoidon tuen taso vaikuttaa tutkimusten mukaan hoitovapaan pituuteen. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin varhaiskasvatuksessa on ollut vaikeuksia perheiden palvelutarpeisiin vastaamisessa. Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki palauttaa kotihoidon tuen Helsinki-lisän 1–2-vuotiaille lapsille ja että talousarvioon varataan tähän riittävä rahoitus.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kotihoidon tuen kuntalisän palauttaminen 1-2-vuotiaille lapsille, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 06.09.2022 § 212